No. 1111 · Zaterdag 8 April 1905. · 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 7 April.

De Postspaarbank.

Wanneer men nog eens naleest, wat er geschreven en gesproken werd bij het indienen en behandelen van het Ontwerp tot het oprichten van een postspaarbank in de kolonie Curaçao staat men opnieuw verbaasd over de geringe sympathie, waarmede een dergelijke nuttige instelling is begroet. Of liever, de sympathie bestond wel, maar werd sterk achteruitgedrongen door de vele en gewichtige bezwaren, welke het ontwerp voor sommigen minder aanlokkelijk maakten, zoodat het slechts met moeite werd aangenomen; met één stem meerderheid.

Dat de Postspaarbank. zoo ooit, zeker niet in de eerste jaren een direct voordeel zal opleveren aan de Koloniale Kas, zelfs de noodzakelijke onkosten niet zal kunnen goedmaken, is wel waarschijnlijk. Maar vooreerst loopen die onkosten nooit zoo bijzonder hoog, en ten tweede zullen er toch altijd eenige baten door worden verkregen, waardoor de uitgaven steeds verminderen. En al zoude de Postspaarbank de voor haar administratie noodzakelijke onkosten nimmer met haar baten kunnen opwegen, hetgeen wij echter na eenige jaren zeer goed mogelijk achten, dan mag men nog niet zeggen, dat deze uitgaven voor de Kolonie niet productief zijn, al bedoelt men dan met Kolonie niet de Koloniale Bevolking, maar de Koloniale Kas. Dit laatste is evenwel niet het doel der oprichting van een spaarbank en moet eigenlijk geheel en al buiten beschouwing blijven; maar toch kan het niet uitblijven, of zelfs de Koloniale Kas zal langs andere wegen meer inkomsten ontvangen, wanneer de algemeene welstand der bevolking toeneemt, de armoede daartegen geregeld zal verminderen.

Armen zullen er altijd wel blijven, ook in onze kolonie, maar de armoede zal minder algemeen worden, als dat gedeelte van het volk, wat werkelijk spaarkracht heeft, ook tot spaarzin wordt opgewekt, en het geld, dat niet oogenblikkelijk noodig is voor de huishouding, ter spaarbank belegt. Veel zal dit niet wezen, maar dat behoeft ook niet. Juist om geregeld iedere week, dat ééne kwartje, of die tien stuivers voor den handwerksman, den eenvoudigen landbouwer, den vasten arbeider, of voor de huisbedienden te bewaren, werd de Postspaarbank opgericht. Ongemerkt wordt aldus een aardig kapitaaltje gevormd, waardoor de arbeidende klasse verzekerd is tegen ziekte of buitengewone onkosten wegens trouwen, sterfgevallen en dergelijken. Vanwaar komt het, dat lieden, die geregeld een fatsoenlijk loon verdienen en netjes leven toch zoo dikwijls zich diep in schulden moeten steken en armoede lijden?— Wij spreken nu alleen van brave, oppassende werklieden, niet van verkwisters.— Omdat die buitengewone uitgaven ineens, bij rouwen of trouwen en dergelijken het vijf- of tienvoudige van het weekloon bedragen, de betaalkracht dus verre overtreffen en bijgevolg schulden veroorzaken.

Het geld, wat juist voldoende was om te leven, moet nu versnipperd worden om hunne schulden te betalen. Het gevolg hiervan is, dat zij weken achtereen armoede lijden om die paar gulden wekelijks af te kunnen lossen, indien zij althans werkelijk oppassend zijn en geen nieuwe schulden willen maken.

Dergelijke lieden kunnen nu eenmaal niet 5 á 6 weken achtereen een *rijksdaalder* bijv. afzonderen, wat toch minstens wel ter aflossing zal moeten worden ingebracht.

Wat het volk, de arbeidende klasse derhalve noodig heeft, is een kapitaaltje, een reserve-fonds voor de buitengewone uitgaven. Hoe nu dit geld bijeengebracht?— Wij spreken alleen over eerlijke menschen, die het zich tot plicht rekenen hun schulden zoo spoedig mogelijk te voldoen, die dus die grootere sommen uitsparen moeten van hun weekgeld. Lang wachten met betalen kunnen zij dikwerf niet. Vooreerst omdat de schuldeischer weinig geduld oefent, maar ook, omdat anders de eene schuld nog niet voldaan is, als er weer een andere bijkomt, zoodat het dan onmogelijk wordt langzamerhand uit de schulden te geraken. Men moet zich dus buitengewoon inspannen om binnen een paar maanden, zeg een half jaar, die grootere sommen bijeen te brengen. Men moet, zooals men dat uitdrukt een paar maanden gaan krom liggen en armoede lijden.

Maar als het volk dan toch sparen moet, wil het zijn eerlijkheid behouden en zijn schulden afdoen, waarom dan niet vrijwillig gespaard, voor dat de schuld er is. Dan heeft men langer tijd om zijn spaarpenningen bijeen te garen en behoeft men zich geen geweld aan te doen om te sparen. Dan behoeft men niet krom te liggen, noch armoede te lijden. Iedere week een paar gulden aflossen, is dikwerf een al te zware last. Maar een *kwartje* iedere week? Zal dit uitsparen van een *kwartje* ook armoede veroorzaken? Dat is toch bijna niet mogelijk. 't Is iederen dag maar vier centen, 's Zondags slechts één.

En toch die vier centen per dag gespaard, geven hem in 't jaar 13 gulden.

Als een jongeling, zoodra hij iets begint te verdienen, ook aanstonds begint te sparen, kan hij na verloop van eenige jaren al een aardig duitje hebben om zijn huwelijksbootje te ballasten, zoodat het niet reeds bij de afvaart woest wordt heen en weer geslingerd, met groot gevaar al heel spoedig verbrijzeld te worden. Van besturen, richten, koers houden is dan zelfs geen sprake. De ellende en armoede vangt reeds aan bij het begin. Jaren zijn er noodig om uit deze eerste schulden te geraken, wat dikwerf niet gelukt dan na zich in nieuwe gestoken te hebben, vooral als de tijden dan aanbreken, dat er weer buitengewone onkosten te maken zijn.

Wij weten zeer goed, dat er soms werkelijk veel gespaard wordt een paar jaar achtereen door jongelieden die zich in den echt willen begeven, maar deze wijze van sparen is toch niet de ware.

Deze jongelieden sparen alleen uit noodzakelijkheid, uit dwang, omdat zij anders onmogelijk zouden kunnen trouwen, maar zijn zij eenmaal gehuwd, dan is er van sparen geen quaestie meer. De *spaarzin* ontbrak hun geheel en al.

Echter is het een duidelijk bewijs, dat er door ieder een gepaard kan en moet worden. Als men maar wat vroeger begon, en werkelijk uit zuinigheid, na zich overtuigd te hebben, dat men al het geld, wat men verdient, volstrekt niet iedere week ten volle noodig heeft en dus als men het toch uitgeeft, aan onnutte en noodelooze dingen besteedt. Iemand, die spaarzin heeft, rekent uit, hoe hij het goedkoopst leven kan, zonder nochtans gierig te worden en zich zelven het noodige voor eten en drinken of kleeding te onthouden.

Zulk een persoon zal de waarde van het geld leeren beseffen en niet verkwistiek worden, noch door grootdoenerij zich uitgaven veroorloven boven zijn stand, maar die steeds evenredig houden aan zijn inkomsten. Hij zal daardoor nim-

Feuilleton.

TROPEN HYGIENE.

Den 2[en] Maart ll. hield de heer Dr. H. Breitenstein, oud officier van gezondheid 1e klasse van het indisch leger, thans te Karlsbad gevestigd, in Den Haag een voordracht over vorengenoemd onderwerp, dat zeker alleszins belangstelling verdient.

Na vooropgesteld te hebben, dat zijns inziens de Europeaan wel degelijk in de tropen kan acclimateeren, waartoe hij zich o. a. beriep op Dr. Monse's „Tropische Gesundheits- und Heilkunde, ten bewijze, dat de mensch bestemd is om van den Noordpool tot den evenaar de aarde te bewonen en te bebouwen, ging de heer Breitenstein, aan de hand van eigen ondervinding, na welke factoren 'n storenden invloed op het menschelijk lichaam kunnen uitoefenen bij eene verplaatsing van den Europeaan in warmere luchtstreken, welke verplaatsting, zooals prof. Stokvis eens opmerkte, geen schadelijken invloed behoeft te hebben, wanneer de “weisse Mann” ook een „weiser Mann” wordt.

Dat men in Indië wel eens alles behalve verstandig heeft gehandeld, toonde speker aan, uit de wijze, waarop men nieuw aangekomen Europeanen in de warme strandplaatsen indeelde en de zóó uit hun warme strandkampongs gekomen amboineesche recruten in het berg-klimaat van Magelang overbracht, met voor beide categorieën nadeelige gevolgen.

De hooge temperatuur leidt niet, zooals men geneigd zou zijn aan te nemen, tot een verhoogde lichaamswarmte van den Europeaan in de tropen. Jarenlange onderzoekingen gaven als gemiddelde eener normale temperatuur het cijfer 36.6 tot 36.8° C. Maar evenals hier in den zomer kan worden opgemerkt, voert ook de hoogere warmte in de tropen tot een verhoogde werkzaamheid van de huid, hevige transpiratie, waarover de nieuwe aankomeling zich wel eens ongerust maakt, doch die gelijken tred houdt met een geringere afzetting der nieren, zooals den bewoner der koelere hoogvlakten aldra opvalt, wanneer hij eens naar beneden komt afzakken.

Van den invloed van het warme klimaat op de lever, valt nog weinig met zekerheid te zeggen, maar op de zintuigen heeft dit volstrekt geen buitengewoon schadelijken invloed, zooals spreker, wat de oogen betreft, met aan de statistiek voor 1895 ontleende gegevens betreffende in behandeling genomen ziektegevallen aantoonde.

Ook het zenuwstelsel wordt niet in bijzondere mate door de hooge warmte aangegrepen en zeker niet in die mate, dat men daaraan den zg. “Tropenkoller” zou kunnen toeschrijven, een aan het verblijf in de tropen wel eens toegeschreven soort van krankzinnigheid. Spreker wees op de machinisten der stoomschepen in den archipel, die jaren lang, dag in dag uit, uren achtereen aan veel grootere hitte zijn blootgesteld, zonder daarom te gaan kolderen.

De spijsverteringsorganen zijn die, waarop, ook hier in den zomer, de warmte ongunstigen invloed uitoefent.

En het zijn hoofdzakelijk de ziekten der spijsverterings-organen, die, naast de malaria, het op de gezondheid en het leven der Europeanen in de hollandsche koloniën hebben voorzien. In 1895 b. v. werden 9900 europeesche militairen wegens malaria in behandeling genomen, en 4911 wegens ziekten der spijsverteringsorganen. Hiervan kwamen resp. 93 en 90 te overlijden.

Hoe komt 't nu, dat de ziekten der spijsverteringsorganen zoo veelvuldig voorkomen?

Spreker wijt dit blijkbaar in hoofdzaak aan eigen schuld, in zooverre dat veelal onbewust gezondigd wordt tegen de regelen der hygiëne, zooals door hen, vóór wie het een axioma is, dat men „in Indië in elk geval flink moet eten, om den verzwakkenden invloed der tropische zon te neutraliseeren”, en die nu vóór alles, *veel* willen eten. Maar de maag, waaraan door de meerdere vochtafscheiding van de huid ook een deel van het zoutzuur wordt ontrokken, is er niet op berekend, om dat groote quantum spijze te verwerken. Wanneer men er zich nu nog toe bepaalde om het verlies aan zoutzuur te dekken door geregeld driemaal daags 10 tot 20 druppels verdund zoutzuur in te nemen, zou de zaak in 't reine komen. Maar nu gaat men de maag door bittertjes en sterke kruiden dwingen

ner groote schulden maken, en zich nooit overgeven aan uitspattingen, die hem zijn eer en geld ontrooven. Zulk een persoon zal vooruitkomen in de wereld, daar hij altijd nog iets weet over te leggen, om bij ziekte of ongeval te voorkomen, dat hij daardoor wordt achteruitgezet.

Een ieder weet bij ondervinding, dat het wel eens kan voorkomen in zijn leven, dat er meer geld noodig is dan hij op het oogenblik verdient. Wat is dan het eenig redmiddel? Geld opnemen, zijn goederen verpanden, tegen hooge interesten, of koopen op crediet, waarbij men duurder betalen moet dan à contant, en dikwijls nog meer koopt dan men strikt noodig heeft, omdat men het toch nu niet hoeft te betalen. Of men zoekt zijn heil in een loterij, of in het zoogenaamde „saam" spelen. Dat dit slechts verschillende manieren zijn om veel geld te verliezen, zal de ondervinding reeds geleerd hebben, vooral indien men tot deze buitengewone hulpmiddelen, wat ze soms zijn kunnen, geregeld zijn toevlucht neemt.

Er zijn verschillende menschen, die geregeld hun geld brengen bij den „saam"-houder, in de hoop daardoor eerder een groote som, die zij voor hun zaken noodig hebben, te kunnen verkrijgen.

Zij, die nu eenmaal goede betalers genoemd worden, komen op de lijst bovenaan te staan en ontvangen die groote som, bijeengebracht door de gezamenlijke inleggelden der aandeelhouders, reeds in de eerste weken. Stellen wij nu eens, dat er vijftig „saam"-spelers zijn, die elk iedere week twee gulden moeten inleggen, dan ontvangt hij, wiens naam het eerst opgeteekend werd, reeds in de eerste week de zoo begeerde 100 Gld., maar de laatst ingeschrevene eerst na vijftig weken, *als de inleggelden geregeld inkomen*. Doch hoe dikwijls worden er geen wanbetalers onder de „saam"-spelers gevonden, vooral als de laatste tien of vijf aan de beurt komen. Vijf en veertig van de vijftig hebben er hun geld al uit, en moeten al heel eerlijk zijn om ook die laatste vijf weken hun 2 Gld. nog in te brengen.

Wat voor winst behalen nu eigenlijk die laatste tien? Door geregeld die twee Gulden in te leggen, hebben zij voor zich zelf reeds bijna die 100 Gld. gespaard, maar loopen nog groot gevaar, die 80 of 90 Gld. voor altijd te verliezen door trouweloosheid hunner medespelers.

Al gebeurt het dan *soms*, wat lang geen regel is, dat de „saam"-houder tot de laatste week de 100 Gld. kon uitbetalen, en telt men de angst voor het verlies van zijn geld, en de noodige twisten en scheldpartijen niet eens mede, dan heeft die persoon nog niets meer dan de 100 gld., die hij zelf heeft gespaard.

De Postspaarbank echter bewaart ook Uw geld. Zonder twist te zoeken, of vrees te koesteren voor verlies kunt gij daar Uw geld brengen en ontvangt nog door bijkomende renten meer terug dan ge gestort hebt.

Juist het omgekeerde heeft plaats bij het saamspelen. Voor de eer en het voordeel om bovenaan op het lijstje te komen en dus reeds in de eerste weken uw 100 Gld. te ontvangen, moet natuurlijk wat betaald worden aan den „Saam"-houder.

En zij, die wel wat te veel onderaan staan en eerder geld noodig hebben, betalen weer gaarne wat aan een ander, wiens rangnummer wat hooger staat, om op diens plaats te mogen komen en eerder zijn geld te ontvangen.

Ten slotte moeten de laatsten al heel wat fooitjes uitgeven om den „Saam"-houder en andere vrienden te bewegen toch al hun invloed te gebruiken, dat de inleggelden geregeld inkomen en ook zij op hun beurt hun 100 Gld. ontvangen.

De „Saam-"speler ontvangt derhalve bijna altijd minder geld terug dan hij gestort heeft, terwijl de Postspaarbank meer terug geeft dan men heeft betaald.

Heeft men wekelijks iets afgezonderd, niet voor den Saamhouder, of loterij waarbij ook dikwijls veel geld wordt verloren, maar voor de Postspaarbank dan zal men bij voorkomend geldgebrek reeds grootendeels geholpen zijn en minstens gevrijwaard tegen groote verliezen. O, die spaarpenningen groeien zoo ongemerkt aan. Als men maar met moed begint, niet te veel in eens, en geregeld volhoudt.

Hoe zal dit echter moeten geschieden?

Vooral door de hulp van anderen. In het begin kost het werkelijk een weinig moeite zich er aan te gewennen, dat kwartje of die tien stuivers wekelijks naar de Spaarbank te brengen, daarom moeten kinderen, jongelieden, arbeiders en bedienden geholpen worden door hun meerderen. Op sommige scholen zullen de hoofden zeker met succes dien zoo hoog noodigen spaarzin kunnen aankweeken; men kan niet vroeg genoeg beginnen met het sparen.

Maar vooral de Ouders wier kinderen reeds iets verdienen, vooral zij kunnen machtig veel invloed oefenen op het geluk en de toekomst hunner kinderen. Zijn zij niet in staat eenig geld over te houden om hun kinderen later iets mede te geven, dat zij dan nu minstens hun kinderen helpen om zelven iets te sparen en zoo een klein kapitaaltje te vormen.

Ook zij die boven anderen gesteld zijn kunnen hun onderhoorigen, hun bedienden een groote weldaad bewijzen, door bij het uitbetalen van het loon, of bij het geven van een buitengewone gift hen aan te sporen iets af te zonderen voor hun spaarbankboekje. Gelukkig worden er reeds van die degelijke lieden gevonden, die werkelijk hart hebben voor hun ondergeschikten en hun steeds 't sparen gemakkelijk maken. Men zou verstomd staan, als men eens die spaarboekjes inzag van eenvoudige lieden, die toch niet zooveel verdienen. In een paar jaar tijds is me daar een flink sommetje vergaderd, zoodat de gelukkige eigenaars dezer boekjes niet bevreesd behoeven te wezen voor den ouden dag, of voor ziekte.

Zoo heel lastig is dat geldbeleggen voor anderen niet.

De administratie der Postspaarbank verlangt alleen *bij den eersten keer*, dat Ouders voor hun kinderen, of meerderen voor hun ondergeschikten geld willen storten, dat dit op een daartoe dienend formulier worde aangevraagd. Eenmaal aangevraagd, stuurt men later maar iemand met het boekje en het te storten geld, en ontvangt de boekjes kant en klaar in orde gemaakt terug.

Wat wij hier schrijven, staat niet zoo duidelijk in het reglement te lezen, maar dankbaar vermelden wij, dat de heer H. Statius Muller Postdirecteur a. i. zoo voorkomend was ons deze toelichting te verstrekken. Verder kunnen wij nog mededeelen, dat niemand bang behoeft te wezen om inlichtingen te vragen, alle ambtenaren met de administratie der Postspaarbank belast, zullen zich beijveren het publiek zooveel mogelijk ter wille te zijn.

Nog een enkele opmerking

Wij hebben tot dusverre slechts boekjes gezien met het reglement in 't hollandsch en weten niet of er ook bestaan met engelsche en papiamentsche text, wat toch zeker wel dienstig zou wezen, wil ons volk in de buitendistricten en op de bovenwinden het reglement verstaan.

De oprichting der Postspaarbank werd van het begin af door ons luide toegejuicht en met volle sympathie begroet. Hoe gemakkelijk het echter thans ook wezen mogen om te sparen, eenige moeite blijft het kosten, maar die geringe moeite kan licht worden overwonnen, als zij die meerderen invloed hebben op het volk, nu ook dien invloed aanwenden tot heil van dat volk. En wie zal durven ontkennen, dat het werkelijk een weldaad is voor het volk, als het bij ziekte, en sterfgevallen de noodzakelijke uitgaven kan betalen en zich niet in schulden behoeft te steken, als het bij voorspoed en welvaart zelfs een kapitaaltje kan beleggen om te zorgen voor een eigen huisje, voor de opvoeding der kinderen of voor uitbreiding der zaken.

O, ware Curaçao maar altijd spaarzaam geweest! De rijke dagen van vroeger hebben ons geleerd het geld uit te geven, te verkwisten, groot te doen. Dat de Postspaarbank ons nu eens leeren ons geld bijeen te houden, te sparen, opdat wij werkelijk groot worden, en spaarzaam, dat is; een krachtig volk, dat zich ontwikkelt door eigen kracht.

tot een verhoogde productie van maagsap, terwijl een groote hoeveelheid vloeistof, bier, wijn, als anderszins, moet dienen om het eten door te spoelen, dat is den duur der vertering te bespoedigen.

Maagkatharren en andere ziekten der spijsverteringsorganen, met dikwerf zoo ernstig verloop, zijn veelal het gevolg van zulk eene irrationeele voedingswijze.

„Ongaarne," merkte spreker op, „verlaat ik dat thema; ik ben zoozeer overtuigd, dat niet het klimaat in de tropen als zoodanig de talrijke ziekten veroorzaakt, maar dat de overdadige levenswijze der Europeanen zoo niet de eenige dan toch de hoofdoorzaak is van hun maag-, lever- en darm-lijden, dat ik *urbi et orbi* met luider stemme zou willen verkondigen *Weest matig in de tropen!*"

Het vochtgehalte van de lucht, en van den bodem, de regenval, de verontreiniging van de lucht door miasmen, gassen, stof, enzoovoort spelen ook een groote rol in de beoordeeling van het tropisch klimaat. Hoe heeft men in de hollandsche kolonie nu bij de inrichting van woonhuizen en wat de levenswijze aangaat met deze factoren rekening gehouden?

Wat de woningen aangaat, is men niet altijd even gelukkig geweest bij den aanleg.......

Een zuivere en gezonde ondergrond, frissche, zuivere lucht, licht, goed water en gelegenheid tot afvoer van faecaliën en vuilnis zijn ook in de tropen voor elke menschelijke wonig onmisbaar.

Dat hiertegen in de koloniën wel eens gezondigd wordt, is maar al te waar, wanneer men spreker zijne eischen nader hoort uiteenzetten:

Goed drinkwater is een eisch, die overal gesteld moet worden en bijvoorbeeld bij militaire ondernemingen dikwerf wat al te zeer over het hoofd gezien werd, waar men voor de voeding de uiterste zorg droeg. En juist in de tropen is het water, wanneer daarop niet nauwlettend wordt toegekeken, de bron voor vele ziekten. 't Beste is het water ten allen tijde te koken en dan door een filter te laten gaan.

Wat het licht betreft, is men, naar sprekers oordeel, in Indië wat al te bang voor de zon. Geen klimop en slingerplanten tegen de huizen en tot op minstens tien meter afstands een geheel open strook om de woningen, ten einde 't licht in voldoende hoeveelheid tot de woningen toe te laten.

De afvoer van faecaliën en vuilnis laat in de tropen nog veel te wenschen over.

De dieren zijn den menschen weinig gevaarlijk, Wanneer men hen in hun domein niet verstoort, maken zij 't den menschen ook niet lastig, dit alles met uitzondering der kleinste levende wezens in de natuur, de bacillen, w. o. de malariabacil, die zich met de muskiet verbonden heeft, om den mensch naar gezondheid en leven te staan.

Het groot vochtgehalte van de lucht, de warmte en overvloed van voedsel, leveren aan deze kleine wezens de grondvoorwaarden voor hun bestaan, dat dier en mensch hoogst gevaarlijk worden kan, wanneer niet het besef van het gevaar ook tot voorzorgsmaatregelen leidt.

Wat in het algemeen de voorzorgen betreft, die de Europeaan ter wille van zijne gezondheid in de tropen heeft te nemen, gaf spreker hierop eenige behartigenswaardige wenken te beste.

Hoogst verkeerd acht spreker het blijkbaar om te generaliseeren, waar in deze veel met het individu moet worden rekening gehouden. Over het geheel wordt de schadelijke invloed van de warmte en van de werking der zonnestralen te hoog geschat, maar terwijl de een ongestraft den heelen dag met of zonder pajong zich in de open lucht kan bewegen, doet een ander het verstandigst voor eventueele verplaatsing in een gesloten voertuig plaats te nemen. In elk geval hoede men zich voor overdrijving en inzonderheid achtte spreker den zoo dikwerf gehoorden raad onverstandig, om zich in *alles* te regelen naar de gewoonten en gebruiken van 't land, waar deze niet kunnen beletten, dat de inboorling het in alles, zelfs in physiek weerstandsvermogen, tegen den Europeaan aflegt.

Een opmerkelijk verschijnsel acht spreker het, dat beweging en arbeid in de open lucht over het algemeen, in stede van den Europeaan te schaden, hem blijkbaar goed doet, zoodat 't ook geen toeval moet worden geacht, dat zij, die in sedentaire betrekkingen zijn geplaatst, over het geheel minder gezond zijn dan degenen, die loopende betrekkingen vervullen. In 1874 bij de belegering van den Kraton in Atjeh waren bij de genie-troepen, die iederen dag geregeld vrij drukken arbeid hadden, de minste zieken. Spreker raadt dan ook een ieder, die in de tropen een sedentaire betrekking vervult, aan, zich door wandelingen of kamergymnastiek en dergelijke de zoo heilzame beweging te verschaffen.

Wat de voeding betreft, zou spreker het al zeer bedenkelijk achten, het voorbeeld van den inboorling—vegetariër bij uitnemendheid — te volgen. De mensch kan niet met vegetarischen kost volstaan, al heeft ook de rijst, (de maïs) waaruit 't inlandsche menu bijna uitsluitend bestaat, een hooge voedingswaarde.

Wat de vruchten en kruiden aangaat, welke den nieuweling bij den maaltijd worden voorgezet, maant spreker tot voorzichtigheid aan.

Langzaam gewenne hij zich aan al die nieuwigheden, evenals het voor spreker vaststaat, dat een geleidelijke overgang door een tijdelijk verblijf in een subtropisch klimaat aan het gewennen aan het tropisch klimaat bevorderlijk is.

Dat ontegenzeggelijk in Indië op hygienisch gebied groote vorderingen zijn gemaakt, toont spreker aan door op het volgende te wijzen:

1. De sterfte onder de europeesche militairen daalde van 170 per mille, in het tienjarig tijdvak 1819—1829, tot 15 op de duizend in 1895.

2. Professor de Geer heeft voor eenige jaren geconstateerd, dat de hollandsche vrouwen in de tropen gemiddeld een hoogeren leeftijd bereiken dan in Holland zelf.

3. De bevolking van Java is in de laatste eeuw van 3 tot 25 millioen gestegen en dat niettegenstaande het geringer weerstandsvermogen van den inlander, blijkende o. a. uit de verwoestingen, die malaria doch vooral beri-beri in veel hooger mate onder de inlandsche dan onder de europeesche militairen aanrichtten.

Kol. Weekblad.

KOLONIALE POSTSPAARBANK.

De kolonie waarborgt, zonder eenig voorbehoud, aan de inleggers: de teruggave hunner inlagen en de betaling der daarvoor verschuldigde renten.

In het belang der inleggers:

Het is van groot gewicht, dat men zich telkens NAUWKEURIG *vergewisse van de* JUISTHEID *der gedane inschrijving.*

Belangrijkste voorschriften,

BETREKKELIJK DEN DIENST DER KOLONIALE POSTSPAARBANK.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Voor inlage in- en terugbetalingen uit de Spaarbank worden behalve het postkantoor te Willemstad aangewezen:

a. de postkantoren te Phillipsburg St. Martin), Oranjestad [St. Eustatius), Bottom [Saba] en de hulppostkantoren te Oranjestad [Aruba] en Kralendijk [Bonaire].

b. de kantoren van de Districtmeesters op het eiland Curaçao en dat van den Districtmeester in het dorp Rincon op Bonaire.

Op de kantoren sub *b* genoemd kan eene eerste inlage alleen geschieden door personen, die in het betrekkelijke district woonachtig zijn.

De kantoren sub *a* genoemd zijn voor den dienst van de spaarbank open op iederen werkdag, die vermeld sub *b* op iederen Maandag, Woensdag en Vrijdag, van des morgens 8 tot des middags 12 ure.

Alle inlagen en terugbetalingen worden door den ambtenaar in een boekje ten name van den inlegger ingeschreven.

Het boekje moet dus bij elken inleg of elke terugbetaling vertoond worden.

Het boekje wordt steeds aangeduid door het volgnummer en den naam van het kantoor van uitgifte.

Bij verandering van woonplaats van den inlegger kan het boekje door den Directeur op het nieuwe kantoor worden overgeschreven.

De spaarbankboekjes worden bij de eerste inlagen *kosteloos* verstrekt.

Indien een inlegger zijn boekje vermist, geeft hij hiervan onmiddellijk kennis aan het kantoor van uitgifte.

Duplicaatboekjes worden verstrekt ter vervanging van boekjes, die verloren zijn of zich bevinden in handen van een ander dan den inlegger, tenzij de houder van het boekje zijne op de wet gegronde aanspraken kan bewijzen.

Zij worden schriftelijk aangevraagd aan den Directeur al of niet door tusschenkomst van het kantoor van uitgifte.

Het verzoek wordt al of niet met vermelding van den naam van den inlegger, te zijner keuze in 't nieuwsblad, waarin van Gouvernementswege berichten worden geplaatst, bekend gemaakt.

Is na verloop van een maand, na de bekendmaking, tegen de afgifte, geen schriftelijk en met redenen omkleed verzet gedaan, dan vraagt de Directeur machtiging aan den Raad van Toezicht tot afgifte van een duplicaatboekje.

Ter vervanging van boekjes, die volgeschreven zijn, worden *kosteloos* nieuwe boekjes afgegeven.

Ter vervanging van om andere redenen ingehouden boekjes geeft de Directeur, zoo noodig op machtiging van den Raad van Toezicht een nieuw af; de Raad van Toezicht bepaalt of de afgifte kosteloos dan wel tegen betaling van *f* 0.50 zal geschieden.

De ambtenaren zijn verplicht tot geheimhouding van alles wat de Spaarbank betreft.

INLAGEN.

Inlagen kunnen aan alle kantoren worden gedaan.

Inlagen van minder dan *f* 0.25 zijn niet toegelaten.

Minderjarigen kunnen zonder tusschenkomst van hun vader, moeder voogdes of voogd, spaarbankboekjes bekomen en daarop inlagen doen en, behoudens verzet van hun vader, moeder-voogdes of voogd, terugbetaling vorderen van het verschuldigde op die boekjes.

Gehuwde vrouwen kunnen zonder bijstand van hare echtgenooten spaarbankboekjes te haren name bekomen en daarop inlagen doen en terugbetalingen vorderen van het verschuldigde op die boekjes.

Die terugbetaling geschiedt alleen aan haar met uitsluiting van hare echtgenooten.

Inlagen mogen geschieden op eigen naam of ten name van een ander.

Als inlegger wordt beschouwd degeen te wiens name de inlage geschiedt.

Hij die eene inlage doet ten name van een ander kan, indien, zulks op een nieuw spaarbankboekje geschiedt, terzake van de geheele of gedeeltelijke terugbetaling van het tegoed op dat boekje, zoodanige voorwaarden stellen als door den Gouverneur zijn toegelaten, t. w.:

1°. dat de inlegger geen terugbetaling zal kunnen bekomen van 't tegoed of een gedeelte van het tegoed, *vóór* een aan te duiden tijdstip.

2°. dat de mededeelingen betreffende het boekje aan hem gericht worden.

Wenscht iemand verder in te leggen zonder dat de gestelde voorwaarden van toepassing zijn, dan moet een tweede boekje worden genomen.

Wordt vervolgd.

Nieuwsberichten.

Curaçao

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Tomasa de Baret, I. Biemans, Rode Castro para entregar á Meri Hooyer, J. E. Davila, Maria Farop, Herman Gorsira, Jesús Gragiréna, Arcenia Granadillo c/o Pascual Bethencourt, Juana de Haseth, Helmund & Co., Benjamin y Daniel Jesurun, Maraya Konfesor, Josefina A. de Lima Jr., Aleksander Luker, Pedro Jose Maccio, Maxemi Mamber, Marsalina Pataca, Eduardo Pardo, José Prince, Maltilda van Thijs, en L. Wederfoort.

Niet voor bestelling vatbaar: een briefkaart zonder adres, geteekend door Aminta.

Een wissel geadresseerd aan Maraya Confesor.

Aangeteekende stukken: Rechter Commissaris en Benjamin Ruiz.

Rijtuigbelasting.

COMMISSIE VAN DOLEANTIE.

De Commissie, bedoeld bij art. 3 der verordening op de heffing van eene belasting op het houden van rijtuigen (P. B. 1899, No. 8), maakt bekend, dat zij hare tweede zitting zal houden te raadhuize op *Woensdag*, den **12n.** *April* 1905, des *voormiddags van* **10**–**11** *uur*, ten einde de bezwaren te hooren van hen, die vermeenen voor het jaar **1905** ten onrechte of voor eene te hooge som te zijn aangeslagen, en daarover te beslissen.

Interkoloniale Boot.

De kogel is door de kerk. De stoomverbinding tusschen onze eilanden is een feit geworden. Met 1 Juli zal de Hamburg–Amerikalijn een stoomvaart openen tusschen Curaçao, Bonaire en Aruba tweemaal per maand en tusschen Curaçao–Saba–St. Eustatius en St. Martin eenmaal 's maands. De boot voor onze eilanden bestemd meet 200 ton.

Men vergete echter niet, dat betere communicatie slechts een middel is tot het doel om meer leven te brengen en eenheid tusschen de eilanden onderling. Dat de Kamer van Koophandel nu hare maatregelen neme om het hoofdeiland werkelijk centrum te maken van den handel op onze eilanden. Wat vroeger op fransche, deensche, engelsche eilanden werd gekocht, kan nu even goed uit Curaçao worden betrokken. De handelaren op onze bovenwindsche eilanden kunnen nu meer relaties zoeken binnen de grenzen onzer kolonie. Eerst wanneer dit gebeurt, zal de betere communicatie eenige verlevendiging brengen ook in den kolonialen handel en industrie.

Onze Financien.

De inkomsten van St. Martin gedurende 1904 bleven *f* 860,89[5] beneden de raming, en brachten *f* 742,77[5] minder op dan in 1903. St. Eustatius bleef slechts *f* 25,77[5] beneden de raming, maar bracht *f* 774,29 minder op dan in 1903. Saba alleen overtrof de raming met *f* 804,96[5] en bracht *f* 342,88 meer op dan in 1903.

Decoratie.

Hedenmorgen werd aan zeven infanteristen de bronzen medaille voor langdurigen dienst uitgereikt door den waarn. commandant van het garnizoen, luitenant MAAS, terwijl de nationale liederen door de kapel werden gespeeld en de troepen langs de gedecoreerden defileerden.

„De Vrijmoedige."

Deze Collega is verleden Donderdag zijn 30sten jaargang ingetreden. Gaarne beantwoorden wij den beleefden vriendengroet bij die gelegenheid tot ons gericht en wenschen *De Vrijmoedige* kracht toe en sterkte om nog lang en vruchtdragend te arbeiden.

Emigratie-Suriname.

Toen de *Prins der Nederlanden* te Paramaribo aankwam met 61 Curaçaonaren en 40 Arubianen, kwam er ook nog een ander mannetje te voorschijn, dat wel niet gecontracteerd had, maar toch eens een kijkje wilde nemen in Suriname. Stil verscholen aan boord gelukte het hem de reis mede te maken.

Een gewichtige dag.

Op Dinsdag 28 Maart werd de tram in Suriname geopend voor het verkeer.

Bij deze gewichtige gebeurtenis willen wij onze zusterkolonie alle goed toewenschen en hopen, dat zij nu met stoom haar geluk tegemoet snelle.

Waar blijft onze stoomtram? Wij weten, dat de concessie voor de paardentram weer met een jaar verlengd werd, maar vreezen nu dat van dit uitstel afstel komen zal.

Postspaarbank.

In de stad gaat het boven verwachting. In deze eerste week van haar bestaan werden reeds 236 boekjes genomen.

Hoe het nu op de eilanden en in de buitendistricten zal afloopen? Een ieder dacht bij de oprichting voornamelijk aan het groote nut voor de eilanden en de districten en niet zoozeer aan de stad. Wordt dit voorgevoel bewaarheid en overtreffen de inlagen buiten het stadsdistrict de inlagen in de stad zelve, dan zal een ieder moeten bekennen, dat de proef uitstekend is geslaagd. Wij hopen tot heil der bevolking.

Belangrijk.

Naar *El Imparcial* weet mede te deelen, is de aanbieding van het Gouvernement aan de Hypotheekbank op de algemeene vergadering aangenomen, zoodat weldra de Planters van een grooten last kunnen worden ontheven en minder rente behoeven te betalen voor hun uit nood geleende gelden. Deze verlichting zal hun hoogst welkom wezen, en, naar wij verwachten, veel bijdragen tot verbetering der exploitatie onzer groote plantages.

Nederland.

Ontslagname van den Minister van Buitenlandsche Zaken.

De „Staatscourant" van 8 Maart bevat het volgend besluit:

Het heeft H. M. de Koningin behaagd, bij besluit van 7 Maart 1905 no. 2, met ingang van 9 Maart 1905:

1o. op het daartoe door hem gedaan verzoek, den heer Mr. R. Melvil baron Van Lynden eervol ontslag te verleenen als Minister van Buitenl. Zaken, met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, door hem aan H. M. en aan de lande bewezen;

2o. het beheer van het Depart. van Buitenl. Zaken ad interim op te dragen aan den Minister van Marine, den vice-admiraal A. G. Ellis.

—Naar aanleiding van dit ontslag driestart *De Standaard*:

„Diplomaten waren geen der laatste vier ministers, De Beaufort, Roëll, van Tienhoven of Hartsen, en de samenstelling van het Departement en zijn personeel geeft althans niet, wat men in België in den heer Lambermont bezat.

„Bij zijn sterven bleek, hoe deze hoog staande figuur in België zelf en in het buitenland gewaardeerd werd. Welnu, een man van den eersten rang was te Brussel secretaris-generaal van Buitenlandsche zaken, Minister van Staat, enz. Bij ons daarentegen vindt men niets dat hiernaar zweemt, en ons althans is hier te lande niemand van de positie van den heer Lambermont bekend, die zulk een betrekking ter wille van zijn land zou willen aanvaarden.

„En hier dient te eer op gewezen daar juist kort na het optreden van den heer van Lijnden, de heer Ruyssenaars, die metterdaad, al staat hij met Lambermont niet op één lijn, toch een kracht vertegenwoordigde en de tradities aanhield, het Departement verliet.

„Diplomaten van hoogen rang nu laten zich niet licht bewegen hun post voor de betrekking op een bureel op te geven, en de diplomaten van lageren rang zouden niet geven, wat men behoeft.

„Dat men onder die omstandigheden het optreden van den heer van Lijnden dikwijls ver van billijk beoordeeld heeft, ligt voor de hand; maar evenzoo, dat, zoodra er spanning in onze buitenlandsche verhoudingen komt, dit bijna met noodzakelijkheid tot schier onmogelijke verhoudingen kan leiden."

Na er vervolgens op gewezen te hebben, dat zulks in vroegen jaren, toen wij geen eigenlijk gezegde „buitenlandsche politiek" voerden, mogelijk was, doch thans niet langer houdbaar blijkt, vervolgt het blad:

„En daarop nu is ons Departement van Buitenlandsche Zaken sinds lang niet meer berekend. Het beschikte en beschikt nog over op zich zelf uitnemende ambtenaren, maar het bezit niet die hoogere elementen, die steeds meer noodig worden.

„De vraag, hoe hierin verbetering te brengen, is een vraag van het hoogste aanbelang, maar wier oplossing zeer ernstige moeilijkheden met zich brengt, indien men niet gelukkigerwijze een Lambermont aantreft, die zich ten dienste van zijn vaderland beschikbaar stelt.

„Gelukkig behoeft deze vraag geen politieke partijvraag te worden. In buitenlandsche aangelengeheden staan onze partijen gelukkig nog arm in arm. Moeite zal men alleen hebben met hen, die achten dat geld voor Buitenlandsche Zaken besteed, weggegooid geld is."

Buitenland.

DE OORLOG.

Nog altijd dezelfde toestand. Japan achtervolgt Rusland, echter niet meer zoo heftig als in het begin. 't Schijnt, dat nu spoedig weer een groote veldslag geleverd zal worden, terwijl men het nieuw eskader ook ieder oogenblik verwachten kan. Denkelijk zal Vladivostock eerst wel onschadelijk moeten gemaakt worden; sommige berichten laten doorschemeren, dat ook daar spoedig gevochten zal worden. Echter niet voordat de troepen goed zijn uitgerust en versterkt, want het is nu officieel bekend gemaakt, dat de russische verliezen bij Moekden aan dooden, gewonden en gevangen stegen tot 107000 menschen.

Venezuela–Holland.

Volgens een telegram uit Den Haag d°. 24 Maart wist de *New-York Herald* te vertellen, dat Holland geneigd was, alleen of in vereeniging met andere Mogendheden, krachtdadig op te treden tegenover Venezuela, ook werd de mogelijkheid besproken. dat in den loop der maand Mei een tweede oorlogsschip naar West-Indië zou worden gezonden.

Mr. Bowen heeft volgens *The Catholic News* verklaard dat Frankrijk zeer ontstemd is over het onwettig optreden van Venezuela tegen de fransche kabelmaatschappij, en dat twee oorlogsschepen ter beschikking van den Minister waren gesteld.

Ook Holland, zoo dacht men, zoude met Frankrijk samenwerken om zijn onderdanen te beschermen en Frankrijk is geneigd deze medewerking te aanvaarden, als de V. Staten niet met Frankrijk willen medewerken, waarvan reeds sprake is. Frankrijk zoekt echter een oplossing langs diplomatieken weg en zal niet optreden met geweld dan nadat de diplomatieke middelen hebben gefaald.

De financieele agent van President Castro te Parijs is gemachtigd een contract te teekenen met engelsche en duitsche aandeelhouders, waardoor de engelsche en duitsche schulden geregeld worden en den voorrang genieten boven de schulden der andere naties.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.